

*E - PORADNIK
POWIATU OPATOWSKIEGO*

ORZEKANIE O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Poradnik przygotowany w ramach zadania publicznego realizowanego w formie powierzenia zadania przez Zarząd Powiatu Opatowskiego

Publikacja bezpłatna.

Praca zbiorowa

Autorzy:

Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator

Katarzyna Markiewicz – radca prawny, doradca obywatelski

Wydawca:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego z siedzibą w Opatowie

ul. Bronisława Ostrowskiego ps. Cichy 1

27 – 500 Opatów

Tel. (15) 868 – 20 – 87

fax. (15) 868 – 20 - 87

e-mail: lgdopatow@o2.pl

<http://www.lgdopatow.pl>

WPROWADZENIE – NIEODPŁATNE PORADY PRAWNE, EDUKACJA PRAWNA

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna świadczone są zgodnie z ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. 2020.2232 tj. z dnia 14 grudnia 2020 roku).

Miejsce i godziny świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Powiecie Opatowskim:

<u>Opatów Punkt nr 1</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, nieodpłatna mediacja</u>	<u>Ożarów Punkt nr 2</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>
ul. Sienkiewicza 17	ul. Stodolna 1
Dane do kontaktu: 1.Nr telefonu: 15 868-47-12 lub 797 – 994 – 712, 2.Adres e-mail: <i>asystent@opatow.pl</i> , 3.E-PUAP: - adres skrzynki: /itob629a04/Skrytka ESP 4.Bezpośrednia rejestracja z możliwości wskazania konkretnego terminu za pomocą strony Ministerstwa Sprawiedliwości https://np.ms.gov.pl/	Dane do kontaktu: 1.Nr telefonu: 15 868-47-12 lub 797 – 994 – 712, 2.Adres e-mail: <i>asystent@opatow.pl</i> , 3.E-PUAP: - adres skrzynki: /itob629a04/Skrytka ESP 4.Bezpośrednia rejestracja z możliwości wskazania konkretnego terminu za pomocą strony Ministerstwa Sprawiedliwości https://np.ms.gov.pl/
Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator - dyżur zgodnie z harmonogramem, Szymon Heba – radca prawny, doradca obywatelski, mediator - dyżur zgodnie z harmonogramem,	Starostwo Powiatowe w Opatowie: Ewelina Bielak – adwokat, Jolanta Kotkowska – adwokat, Katarzyna Turbiarz – radca prawny, Dyżury zgodnie z harmonogramem.
Poniedziałek: 7:30 – 11:30 NPP i M. Wtorek: 7:30 – 11:30 NPP i M. Środa: 7:30 – 11:30 NPP i M. Czwartek: 7:30 – 11:30 NPP i M. Piątek: 7:30 – 12:00 NPO.	Poniedziałek: 11:30 – 15:30 Wtorek: 7:30 – 11:30 Środa: 9:00 – 13:00 Czwartek: 9:00 – 13:00 Piątek: 7:30 – 11:30

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- Poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, sądowym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym;
- Wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego;
- Przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- Sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań;
- Nieodpłatną mediację.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób

zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego,

- nieodpłatną mediację.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z NIEODPŁATNEJ POMOC PRAWNEJ

KAŻDY, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy i złoży takie oświadczenie w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.

Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Oświadczenie, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu, jest starosta. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta przechowuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona) niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy de minimis.

INNE ISTOTNE INFORMACJE

Porady prawne udzielane są w ramach osobistej wizyty osoby uprawnionej w punkcie nieodpłatnego poradnictwa prawnego. Osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową lub inne trudności nie są w stanie stawić się osobiście w punkcie porad prawnych pomoc prawna świadczona jest poza siedzibą punktu lub z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość po uprzednim zgłoszeniu w/w faktu pod wskazanym wyżej numerem telefonu oraz złożeniu stosownego oświadczenia.

EDUKACJA PRAWNA

Edukacja prawna stanowi ustawiczny proces prowadzony wobec obywateli bez względu na wiek. W ramach realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej prowadzone są zajęcia dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie podstawowych praw i obowiązków, profilaktyki oraz zwalczania przestępstw oraz funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Celem edukacji prawnej dzieci i młodzieży jest zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu. W ramach edukacji prawnej prowadzone są wykłady teoretyczne jak również szereg zajęć o charakterze praktycznym.

W ramach nieodpłatnej pomocy prawnej jak również nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jednym z pojawiających się zagadnień są alimenty.

ORZECZENIE O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI – PODSTAWOWE INFORMACJE

Tematyka związana z uzyskiwaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności uregulowana została w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2023.100 tj. z dnia 13 stycznia 2023 roku) oraz aktach wykonawczych wydawanych na jej podstawie.

Czym jest orzeczenie o stopniu niepełnosprawności?

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności jest dokumentem wydanym przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności potwierdzający fakt bycia osobą niepełnosprawną.

Kto może się ubiegać o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności?

O wydanie w/w orzeczenia ubiegać się może osoba niepełnosprawna która ma ukończone 16 lat.

W przypadku dzieci do ukończenia 16 roku życia nie wydaje się orzeczeń o stopniu niepełnosprawności a orzeczenia o niepełnosprawności.

Jakie przesłanki należy spełnić aby ubiegać się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności?

Przesłankami umożliwiającymi ubieganie się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest:

- Ukończenie 16 roku życia,
- Posiadanie naruszonej sprawności organizmu.

Uwaga!!!

Posiadanie schorzenia nie oznacza, że każda osoba kwalifikowana jest jako osoba niepełnosprawna.

Ponadto warto wskazać, że naruszenie sprawności organizmu winno powodować niezdolność do pracy zarobkowej albo potrzebę przystosowania stanowiska pracy do występujących schorzeń, lub wymaganie opieki lub pomocy od innych, bądź też konieczność urządzeń, które pomagają w prawidłowym funkcjonowaniu.

Jakich formalności należy dopełnić w celu wszczęcia procedury dotyczącej orzeczenia?

W celu ubiegania się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności należy złożyć wniosek wraz ze stosownymi dokumentami.

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek może być złożony przez:

- Osobę pełnoletnią,
- Rodzica, opiekuna prawnego lub kuratora w przypadku osoby do ukończenia 18 roku życia lub ubezwłasnowolnionej,
- Kierownika ośrodka pomocy społecznej jeżeli zgodę na to wyrazi osoba niepełnosprawna, jej rodzic, opiekun prawny albo kurator.

Jakie dokumenty należy przygotować?

W celu wszczęcia procedury w zakresie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności należy złożyć stosowany wniosek. Wniosek można pobrać w każdym Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W przypadku Powiatu Opatowskiego siedziba w/w zespołu mieści się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Opatowie przy ul. Sienkiewicza 17 w pokojach 15 – 16.

Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia (formularz do jego uzupełnienia przez lekarza można pobrać w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności lub ze strony internetowej).

Ponadto do wniosku należy dołączyć dokumentację medyczną np. karty leczenia szpitalnego oraz inną dokumentację potwierdzającą stan zdrowia.

STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jakie wyróżniamy stopnie niepełnosprawności?

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wyróżnia trzy stopnie niepełnosprawności:

- Lekki,
- Umiarkowany,
- Znaczny.

Kiedy osoba kwalifikowana jest do lekkiego stopnia niepełnosprawności?

Osobę zalicza się do lekkiego stopnia niepełnosprawności kiedy ma ona naruszoną sprawność organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Kiedy osoba kwalifikowana jest do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności?

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy wyłącznie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

[Kiedy można się ubiegać o orzeczenie znacznego stopnia niepełnosprawności?](#)

Osobę która ma naruszoną sprawność organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji można zaliczyć do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

[Co to znaczy, że osoba jest niezdolna do samodzielnej egzystencji?](#)

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza, że dana osoba posiada takie naruszenie sprawności organizmu które uniemożliwia zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

[Kiedy należy złożyć wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności?](#)

Wniosek może być złożony w każdym czasie a jeżeli osoba go składająca już wcześniej miała wydane orzeczenie w zakresie stopnia niepełnosprawności wniosek należy złożyć w terminie 30 dni przed końcem ważności poprzedniego orzeczenia.

[Kto orzeka o stopniu niepełnosprawności?](#)

Organem właściwym do wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jako organ I instancji natomiast w II instancji

orzeczenia wydają Wojewódzkie Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Jakie występują oznaczenia niepełnosprawności?

Obecnie wyróżniamy 12 symboli niepełnosprawności są to:

01-U – upośledzenie umysłowe,

02-P – choroby psychiczne,

03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04-O – choroby narządu wzroku,

05-R – upośledzenie narządu ruchu,

06-E – epilepsja,

07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,

08-T – choroby układu pokarmowego,

09-M – choroby układu moczowo-płciowego,

10-N – choroby neurologiczne,

11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,

12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Czy od orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przysługuje odwołanie?

Tak. Niezadowolające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może zostać zaskarżone w drodze odwołania do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim (jeżeli chodzi o orzeczenia wydane na terenie województwa Świętokrzyskiego).

Odwołanie składa się w terminie 14 dni liczonych od dnia odebrania orzeczenia. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności który wydał zaskarżane orzeczenie.

Co w przypadku gdy organ II instancji utrzyma w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności?

W przypadku gdy organ II instancji wyda niekorzystne dla danej osoby orzeczenie osobie której ono dotyczy przysługuje prawo wniesienia odwołania do Sądu Rejonowego Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych właściwego ze względu na swoje miejsce zamieszkania. W przypadku osób zamieszkujących na terenie Powiatu Opatowskiego sądem właściwym jest Sąd Rejonowy w Kielcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przy ul. Warszawskiej 44.

Jaki jest termin na złożenie odwołania?

Odwołanie składa się w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jest ono kierowane do Sądu Rejonowego za pośrednictwem organu który je wydał.

Czy odwołanie jest odpłatne?

Nie. Za wniesienie do Sądu odwołania nie uiszcza się opłaty sądowej.

NIEKTÓRE UPRAWNIENIA ZWIĄZANE Z POSIADANIEM ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności niesie za sobą wiele korzyści i uprawnień.

Uprawnienia związane z zatrudnieniem

W pierwszej kolejności wskazać należy, że czas pracy osoby zaliczanej do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę oraz 35 godzin tygodniowo.

Nadto osobie takiej przysługuje urlop dodatkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

Osoba niepełnosprawna nie może pracować porze nocnej oraz w godzinach nadliczbowych.

Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Dodatkowy czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.

Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nadto w/w osoba ma prawo do zwolnienia w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

Uprawnieni do karty parkingowej

Osobie z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności znacznym lub umiarkowanym przysługuje prawo do ubiegania się o wydanie karty parkingowej jeżeli spełnić następujące przesłanki:

- Posiadanie aktualnego orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- Oznaczenie symbolu niepełnosprawności: 04-O, 05-R lub 10-N,
- posiadanie choroby układu oddechowego i krążenia (symbol 07-S) i orzeczenia o znacznym ograniczeniu możliwości samodzielnego poruszania się.

Karty parkingowe wydawane są osobą posiadającym trudności z samodzielnym poruszaniem się.

Osoba o znacznie obniżonej sprawności ruchowej posiadająca pojazd oznaczony kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych, dotyczących zakazu ruchu lub postoju.

Kto wydaje kartę parkingową?

Karta parkingowa wydawana jest przez Starostę za stosowną opłatą.

Uwaga!!!

Używanie karty parkingowej przez osobę do tego nieuprawnioną jest wykroczeniem i jest karalne.

Dofinansowania

Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą korzystać ze środków przyznawanych przez PEFRON.

Pomoc ta może dotyczyć między innymi uzyskania prawa jazdy, zakupu sprzętu elektronicznego, zakupu wózka z napędem elektrycznym, zakupu protezy, dofinansowania nauki, czy dofinansowania do zatrudnienia osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności znacznym lub umiarkowanym.

System wsparcia osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności jest szeroko rozwinięty a podane wyżej rodzaje wsparcia zostały wskazane przykładowo.

Podsumowanie:

Tematyka związana z ubieganiem się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności a w szczególności procedura odwoławcza związana z powyższym jest bardzo obszerna podobnie jak uprawnienia zarówno dla osób objętych orzeczeniem jak i dla ich opiekunów wynikające w posiadania w/w orzeczenia. W celu szczegółowej analizy konkretnego przypadku zachęcamy do kontaktu z jednym z punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej lub Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego działającym na terenie Powiatu Opatowskiego.

